

Sæviat mundus, non nos frangit; quia ad Christum pertinemus. Blandiatur mundus, non nos seducit; ad Christum pertinemus.

V. Magnum patronum invenimus, fratres. Nostis quia tendunt se homines de patronis suis. Minanti alicui, respondet cliens majoris, Salvo capite Domini mei illius, nihil mihi facis. Quanto fortius et certius nos dicimus, Salvo capite nostro, nihil nobis facis. Quoniam patronus noster caput est nostrum. Quicumque se tendunt de aliquo homine patrono, clientes sunt ejus: nos patroni nostri membra sumus. Præstet<sup>1</sup> nobis in se, et nemo nos evellat ab eo. Quoniam quoscumque in hoc mundo labores perpassi fuerimus, totum quod transit nihil est. Venient bona, quæ non transibunt: per labores ad ea venit. Sed cum perventum fuerit, nemo inde nos avellit. Clauduntur portæ Jerusalem, accipiunt etiam vectes, ut dicatur illi civitati: «Lauda, Jerusalem, Dominum; lauda Deum tuum, Sion. Quoniam confortavit vectes portarum tuarum, benedixit filios tuos in te. » Qui posuit fines tuos pacem<sup>2</sup>. » Portis clausis, vectibus missis, nullus exit amicus, nullus intrat inimicus. Ibi veram et certam habemus securitatem, si hic non dimiserimus veritatem.

<sup>1</sup> Forte Portet nos. — <sup>2</sup> Psal. CXLVII, 12-14.

SERMO CXXXI<sup>1</sup>.

De verbis Evangelii Joan. vi. *Nisi manducaveritis carnem*, etc. deque verbis Apostoli et Psalmorum, contra Pelagianos.

I. AUDIVIMUS veracem Magistrum, divinum Redemptorem, humanum Salvatorem, commendantem nobis pretium nostrum, sanguinem suum. Locutus est enim nobis de corpore et sanguine suo: corpus dixit escam<sup>2</sup>, sanguinem potum. Sacramentum fidelium agnoscunt fideles. Audientes autem quid aliud quam audiunt? Cum ergo commendans talem escam et talem potum diceret: «Nisi manducaveritis carnem meam, et biberitis sanguinem meum, non habebitis vitam in vobis<sup>3</sup>, » (et hoc diceret de vita, quis alius quam ipsa vita? Erit autem illi homini mors, non vita, qui mendacem putaverit vitam), scandalizati sunt Discipuli ejus, non quidem omnes, sed plurimi, dicentes apud se ipsos: «Durus est hic sermo, quis eum potest audire<sup>4</sup>? » Cum autem hoc Dominus apud semetipsum cognovisset, et murmura cogitationis audisset, cogitantibus, nec voce sonantibus respondit, ut se auditos esse cognoscerent, et talia cogitare desinerent. Quid ergo respondit? «Hoc vos scandalizat? Si ergo videritis Filium hominis ascendentem, » ubi erat prius<sup>5</sup>. » Quid sibi vult? «Hoc vos scandali-

<sup>1</sup> Alias II de verbis Apostoli. — Habitus ad Mensam S. Martyris Cypriani, ix. Kal. Octobris die Dominica. — <sup>2</sup> Florus ad I Cor. x. — <sup>3</sup> Joan. ix, 54. — <sup>4</sup> Ibid. 61. — <sup>5</sup> Ibid. 62, 63.

» zat? » Putatis quia de hoc corpore meo quod videtis, partes facturus sum, et membra mea concisurus, et vobis daturus? Quid « Si ergo videritis Filium hominis » ascendentem, ubi erat prius? » Certe qui integer ascendere potuit, consumi non potuit. Ergo et de corpore ac sanguine suo dedit nobis salubrem refectioem, et tam magnam breviter solvit de sua integritate quaestionem. Manducant ergo qui manducant, et bibant qui bibunt; esuriant et sitiunt: vitam manducant, vitam bibant. Illud manducare, refici est: sed sic reficeris, ut non deficiat unde reficeris. Illud bibere quid est, nisi vivere? Manduca vitam, bibe vitam: habebis vitam, et integra est vita. Tunc autem hoc erit, id est, vita unicuique erit corpus et sanguis Christi; si quod in sacramento visibiliter sumitur, in ipsa veritate spiritaliter manducatur, spiritaliter bibatur. Audivimus enim ipsum Dominum dicentem: « Spiritus est qui vivificat, caro autem » non prodest quidquam. Verba quae locutus sum vobis, » spiritus et vita sunt. Sed sunt, inquit, quidam, qui non » credunt<sup>1</sup>. » Ipsi dicebant: « Durus est hic sermo, quis » eum potest audire? » Durus est, sed duris: hoc est, incredibilis, sed incredulis.

II. Sed ut doceret nos etiam ipsum credere doni esse, non meriti, « Sicut, inquit, dixi vobis, nemo venit ad » me, nisi cui datum fuerit a Patre meo<sup>2</sup>. » Ubi autem hoc Dominus dixerit, si superiora Evangelii recolamus, inveniemus eum dixisse: « Nemo venit ad me, nisi Pater » qui misit me, traxerit eum<sup>3</sup>. » Non dixit, Duxerit; sed, « Traxerit. » Ista violentia cordi fit, non carni. Quid ergo miraris? Crede, et venis; ama, et traheris. Ne arbitreris istam asperam molestamque violentiam: dulcis est, suavis est: ipsa suavitas te trahit. Nonne ovis trahitur, cum

<sup>1</sup> Joan. ix, 64, 65. — <sup>2</sup> Ibid. 66. — <sup>3</sup> Ibid. 44.

esurienti herba monstratur? Et puto quia non corpore impellitur, sed desiderio colligatur. Sic et tu veni ad Christum: noli longa itinera meditari; ubi credis, ibi venis. Ad illum enim qui ubique est, amando venit, non navigando. Sed quoniam etiam in tali itinere abundant fluctus et tempestates diversarum tentationum: in crucifixum crede; ut fides tua lignum possit ascendere. Non mergeris, sed ligno portaberis. Sic, sic in hujus saeculi fluctibus navigabat ille, qui dicebat: « Mihi autem » absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi<sup>4</sup>. »

III. Mirum est autem, quod praedicato Christo crucifixo, audiunt duo, unus contemnit, alter ascendit. Qui contemnit, imputet sibi: qui ascendit, non arroget sibi. Audivit enim a veraci Magistro: « Nemo venit ad me, nisi » datum fuerit ei a Patre meo. » Gaudeat, quia datum est: gratias agat danti corde humili, non arroganti; ne quod humilis meruit, superbus amittat. Nam etiam qui jam in ipsa via justa ambulant<sup>2</sup>, si sibi eam tribuerint et viribus suis, pereunt de illa. Ideo humilitatem nos docens sancta Scriptura per Apostolum dicit: « Cum timore et » tremore vestram ipsorum salutem operamini<sup>3</sup>. » Et ne sibi aliquid inde darent, quia dixit, « Operamini, » continuo subjunxit: « Deus enim est qui operatur in vobis et » velle, et operari, pro bona voluntate. Deus est qui operatur in vobis<sup>4</sup>: » ideo « Cum timore et tremore », vallem facite, imbrem suscipite. Depressa implentur, alta siccantur. Gratia pluvia est. Quid ergo miraris, si Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam<sup>5</sup>? Ideo « Cum timore et tremore », id est, cum humilitate. « Noli » altum sapere, sed time<sup>6</sup>. » Time, ut implearis: noli altum sapere, ne sicceris.

<sup>1</sup> Galat. vi, 14. — <sup>2</sup> Florus ad Philip. ii, — <sup>3</sup> Philip. ii, 12. — <sup>4</sup> Ibid. 13. — <sup>5</sup> Jacob. iv, 6. — <sup>6</sup> Rom. xi, 20.

IV. Sed jam, inquis, ambulo viam istam : opus erat ut discerem, opus erat ut per doctrinam Legis scirem quid agerem : habeo liberum voluntatis arbitrium ; quis me ab ista via separabit ? Si legas diligenter, inuenies quemdam de sua quadam abundantia, quam tamen acceperat, extollere se coepisse ; Dominum autem misericordem, ut doceret humilitatem, quod dederat abstulisse ; illum vero subito inopem remansisse, et misericordiam Dei recodatione confessum dixisse : « Ego dixi in abundantia mea, » non movebor in æternum<sup>1</sup>. Ego dixi in abundantia mea. » Sed « ego dixi, » homo dixi : « Omnis homo mendax<sup>2</sup> : Ego dixi. » Ergo « Ego dixi in abundantia mea : » tanta erat abundantia, ut hoc dicere auderem : « Non movebor in æternum. » Quid deinde ? « Domine, in voluntate tua præstitisti decori meo virtutem. Avertisti autem faciem tuam a me, et factus sum conturbatus<sup>3</sup>. » Ostendisti, inquit, mihi, quia illud quo abundabam, de tuo erat. Ostendisti mihi unde peterem, cui tribuerem quod acceperam, cui gratias agere deberem, ad quem currerem sitiens, unde implerer, et quo impletus essem ad quem custodirem. « Fortitudinem enim meam ad te custodiam<sup>4</sup> : » quo te largitore implear, te servatore non perdam. « Fortitudinem meam ad te custodiam. » Hoc ut ostenderes mihi, « Avertisti faciem tuam a me, et factus sum conturbatus. Conturbatus, » quia siccatus ; siccatus, quia exaltatus. Dic ergo siccus et aridus, ut rursus implearis : « Anima mea velut terra sine aqua tibi<sup>5</sup>. » Dic, « Anima mea velut terra sine aqua tibi. » Tu enim dixeras, non Dominus dixerat : « Non movebor in æternum. » Tu dixeras præsumens de te ; sed non de tuo, et quasi putabas de tuo.

<sup>1</sup> Psal. xxix, 7. — <sup>2</sup> Id. cxv, 11. — <sup>3</sup> Id. xxix, 8. — <sup>4</sup> Psal. lviij, 10. — <sup>5</sup> Ibid. cxliij, 6.

V. Quid ergo Dominus dicit ? « Servite Domino in timore, et exultate ei cum tremore<sup>1</sup>. » Sic et Apostolus : « Cum timore et tremore vestram ipsorum salutem operamini. Deus est enim qui operatur in vobis. » Ergo exultate cum tremore, « Nequando irascatur Dominus. » Video quia clamando prævenitis. Quid enim dicturus sum scitis, clamando prævenitis. Et hoc unde habetis, nisi quia docuit ad quem credendo venistis ? Hoc ergo dicit : audite quod nostis ; non doceo, sed commemoro prædicando : imo nec doceo, quia nostis ; nec commemoro, quia meministis ; sed simul dicamus quod nobiscum tenetis. Hoc Dominus dicit : « Apprehendite disciplinam, » et exultate, » sed « cum tremore, » ut semper humiles teneatis quod accepistis. « Nequando irascatur Dominus, » utique superbis, sibi quod habent tribuentibus, non illi a quo habent gratias agentibus. « Nequando irascatur Dominus, et pereatis de via justa. » Numquid dixit : Nequando irascatur Dominus, et non veniatis ad viam justam ? Numquid, Nequando irascatur Dominus, et non vos perducatur ad viam justam, aut non vos admittat ad viam justam ? Jam in illa ambulatis, nolite superbire, ne etiam de illa pereatis. « Et pereatis, inquit, de via justa. » Cum exarserit in brevi ira ejus » super vos. Non in longum. Ubi superbis, ibi quod acceperas perdis. His terribus homo quasi diceret : Quid ergo faciam ? Sequitur, « Beati omnes qui confidunt in eo » : non in se, sed « in eo. Gratia salvi facti sumus, non ex nobis, sed Dei donum est<sup>1</sup>. »

VI. Forte dicatis, Quid sibi vult, quod hoc sæpe dicit ? Iterum hoc, et tertium hoc : et prope nunquam loquitur, nisi quando hoc dicit. Utinam non sine causa dicam. Sunt enim homines ingrati gratiæ, multum tribuentes inopi

<sup>1</sup> Psal. 11, 11. — <sup>2</sup> Ephes. 11, 8.

sauciaque naturæ. Verum est, magnas arbitrii liberi vires homo, cum conderetur, accepit; sed peccando amisit. In mortem lapsus est, infirmus factus est, a latronibus semivivus in via relictus est<sup>1</sup>: in jumentum suum levavit eum transiens Samaritanus, quod interpretatur custos; ad stabulum adhuc perducitur. Quid extollitur? Adhuc curatur. Sed sufficit, inquit, mihi quod in baptismo accepi remissionem omnium peccatorum. Numquid quia deleta est iniquitas, finita est infirmitas? Accepi, inquit, remissionem omnium peccatorum. Prorsus verum est. Deleta sunt cuncta peccata in sacramento baptismatis, cuncta prorsus, dicta, facta, cogitata, cuncta deleta sunt. Sed hoc est quod infusum est in via, oleum et vinum, Retinetis, charissimi, semivivus ille in via a latronibus sauciatus, quomodo sit consolatus, accipiens oleum et vinum vulneribus suis. Jam utique errori ejus indultum fuit, et tamen sanatur languor in stabulo. Stabulum si agnoscitis, Ecclesia est. Stabulum modo, quia vivendo transimus: domus erit, unde nunquam migrabimus, cum ad regnum cœlorum sani pervenerimus. Interim in stabulo libenter curemur, non adhuc languidi de sanitate gloriemur; ne nihil aliud superbiendo faciamus, nisi ut nunquam curando sanemur.

VII. « Benedic, anima mea, Dominum<sup>2</sup>. » Dic animæ tuæ, dic: Adhuc in hac vita es, adhuc carnem fragilem portas, adhuc corpus quod corrumpitur aggravat animam<sup>3</sup>; adhuc post integritatem remissionis accepisti remedium orationis; adhuc utique dicis, donec sanentur languores tui, « Dimitte nobis debita nostra<sup>4</sup>. » Dic ergo animæ tuæ, humilis vallis, non erectus collis; dic animæ tuæ, « Benedic, anima mea, Dominum, et noli oblivisci

<sup>1</sup> Luc. x, 30. — <sup>2</sup> Psal. cix, 1. — <sup>3</sup> Sap. ix, 15. — <sup>4</sup> Matt. vi, 12.

» omnes retributiones ejus<sup>1</sup>. » Quas retributiones? Dic, enumera, gratias age. Quas retributiones? « Qui propitius » fit omnibus iniquitatibus tuis. » Hoc factum est in baptismo. Quid fit modo? « Qui sanat omnes languores tuos. » Hoc fit modo: agnosco. Sed quandiu hic sum, corpus quod corrumpitur aggravat animam. Dic ergo et quod sequitur, « Qui redimit de corruptione vitam tuam. » Post redemptionem de corruptione quid restat? Quando corruptibile hoc induerit incorruptionem, et mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet sermo qui scriptus est, « Absorpta est mors in victoriam. Ubi est, mors, contentio tua? » Ibi recte, « Ubi est, mors, aculeus tuus<sup>2</sup>? » Quæris locum ejus, et non invenis. Quid est aculeus mortis? quid est, « Ubi est, mors, aculeus tuus? » Ubi est peccatum? Quæris, et nusquam est. Aculeus enim mortis, est peccatum. Apostoli, non mea verba sunt. Tunc dicetur: « Ubi est, mors, aculeus tuus? » Nusquam erit peccatum, nec quod te capiat, nec quod te impugnet, nec quod conscientiam titillet. Tunc non dicetur: Debita nostra dimitte nobis. Sed quid dicetur? « Domine Deus noster, pacem da nobis: omnia enim reddidisti nobis<sup>3</sup>. »

VIII. Denique post redemptionem ab omni corruptione, quid restat nisi corona justitiæ. Ipsa certe restat, sed etiam in ipsa vel sub ipsa non sit caput turgidum, ut recipiat coronam. Audi, attende Psalmum, quam nolit corona illa turgidum caput. Cum dixisset: « Qui redimit » de corruptione vitam tuam: Qui coronat te, » inquit. Jam hic dicturus eras, « Coronat te, » merita mea fatentur, virtus mea fecit hoc: debitum redditur, non donatur. Audi potius Psalmum. Nam et hoc tu dicis: « Omnis » homo mendax<sup>4</sup>. » Audi, Deus quid dicat: « Qui coro-

<sup>1</sup> Psal. cix, 2. — <sup>2</sup> 1 Cor. xv, 54, 55. — <sup>3</sup> Isai. xxvi, 12. — <sup>4</sup> Psal. cxv, 11.

» nat te in miseratione et misericordia. » De misericordia te coronat, de miseratione te coronat. Non enim dignus fuisti quem vocaret, et vocatum justificaret, justificatum glorificaret. « Reliquiæ per electionem gratiæ salvæ factæ » sunt. Si autem gratia, jam non ex operibus: alioquin » gratia jam non est gratia<sup>1</sup>. Nam ei qui operatur, merces » non imputabitur secundum gratiam, sed secundum de- » bitum<sup>2</sup>. » Apostolus loquitur, Non secundum gratiam, sed secundum debitum. Te autem coronat in miseratione et misericordia: et si tua merita præcesserunt, dicit tibi Deus: Discute bene merita tua, et videbis quia dona sunt mea.

IX. Hæc est ergo justitia Dei. Quomodo dicitur: « Domini salus<sup>3</sup>, » non qua salvus est Dominus, sed quam dat eis quos salvos facit: sic et Dei gratia per Jesum Christum Dominum nostrum, justitia Dei dicitur, non qua justus est Dominus, sed qua justificat eos quos ex impiis justos facit. Quidam vero, quomodo aliquando Judæi, et Christianos se dici volunt, et adhuc ignorantes Dei justitiam, suam volunt constituere, etiam temporibus nostris, temporibus apertæ gratiæ, temporibus nunc revelatæ prius occultæ gratiæ, temporibus nunc in area manifestæ gratiæ, quæ aliquando latebat in vellere. Paucos intellexisse video, plures non intellexisse, quos ego nequaquam tacendo fraudabo. Quidam de antiquis justis Gedeon petivit a Domino signum, et dixit: Peto, Domine, ut vellus hoc quod in area pono, compluatur, et area sicca sit. Factum est: complutum est vellus, area tota sicca erat<sup>4</sup>. Expressit mane vellus in pelve; quoniam humilibus datur gratia: et in pelve nostis quid fecerit Dominus Discipulis suis. Item petivit alterum signum: « Volo, inquit, » Domine, ut vellus siccum sit, area compluta. » Et hoc

<sup>1</sup> Rom. xi, 5, 6. — <sup>2</sup> Id. iv, 4. — <sup>3</sup> Psal. lxxx, 9. — <sup>4</sup> Judic. vi, 37.

factum est. Repete tempus Veteris Testamenti, gratia occulta est in nube, tanquam imber in vellere. Attende modo tempus Novi Testamenti, discute gentem Judæorum, quasi vellus siccum invenies: orbis vero totus tanquam illa area plenus est gratia non occulta, sed manifesta. Unde multum plangere cogimur fratres nostros, qui non contra occultam, sed contra apertam gratiam manifestamque contendunt. Ignoscitur Judæis. Quid Christiani? quare inimici gratiæ Christi? Quare de vobis præsumentes? quare ingrati? Quare enim Christus venit? Numquid natura hic non erat? Natura non erat, quam multum laudando decipitis? Numquid Lex hic non erat? Sed ait Apostolus: « Si per Legem justitia, ergo Christus gratis » mortuus est. » Quod ait Apostolus de Lege, hoc nos istis dicimus de natura: « Si per naturam justitia, ergo » Christus gratis mortuus est<sup>1</sup>. »

X. Quod ergo dictum est de Judæis, hoc omnino in istis videmus. Zelum Dei habent. « Testimonium illis » perhibeo, quia zelum Dei habent, sed non secundum » scientiam. Quid est, non secundum scientiam? Ignorantes enim Dei justitiam, et suam volentes constituere, » justitiæ Dei non sunt subjecti<sup>2</sup>. » Fratres mei, compatimini mecum. Ubi tales inveneritis, occultare nolite, non sit in vobis perversa misericordia: prorsus ubi tales inveneritis, occultare nolite. Redarguite contradicentes, et resistentes ad nos perducite. Jam enim de hac causa duo concilia missa sunt ad sedem Apostolicam (4): inde etiam rescripta venerunt. Causa finita est: utinam aliquando finiatur error. Ergo ut advertant monemus, ut instruantur docemus, ut mutentur oremus. Conversi ad Dominum, etc.

<sup>1</sup> Galat. ii, 31. — <sup>2</sup> Rom. x, 2, 3.